Муниципальное общеобразовательное бюджетное учреждение средняя общеобразовательная школа №2 с.Кармаскалы муниципального района Кармаскалинский район Республики Башкортостан

РАССМОТРЕНО на заседании ШМО	**СОГЛАСОВАНО** Заместитель директора по УВР	**УТВЕРЖДАЮ** Директор школы
________________	________________	________________
/Чурагулова Г.Р./	/Юламанова Л.В./	/Климкин М.Н./
Протокол № 1 от 27.08.2015 г.	«28»08. 2015 г.	Приказ № 130 от 29.08.2015г.

Рабочая программа

по башкирскому языку
10класс

на 2015-2016 учебный год

Составитель:Юламанова Л.В.

с.Кармаскалы
2015

1.АҢЛАТМА ЯҘЫУ

Уҡытыу рус телендә алып барылған мәктәптәрҙең 10 - сы класы өсөн башҡорт (дәүләт) теленән эш программаһы бер йылға иҫәпләнгән.Эш программаһы 35 сәғәткә бүленгән (аҙнаға 1 сәғәт), шул иҫәптән контроль эштәр өсөн – 2сәғәт.Ҡулланылған дәреслек;Усманова М.Ғ., Ғәбитова З.М. Башҡорт теле: Уҡытыу рус телендә алып барылған мәктәптәрҙең 10-11-се класс уҡыусылары өсөн дәреслек. - Өфө: Китап,2010.Уҡытыусының тел буйынса уҡыу-уҡытыу методик комплекты:Ғәбитова З. М., Толомбаев Х. А. Урыҫ мәктәптәрендә башҡорт телен уҡытыуҙы ойоштороу буйынса методик кәңәштәр. – Өфө: Башҡортостан, 2006.Уҡытыу рус телендә алып барылған мәктәптәрҙә башҡорт (дәүләт) теле буйынса уҡыусыларҙың телмәр үҫтереүенә, яҙма эштәренә, дәфтәр тотоуҙарына һәм яҙма эштәр үткәреүгә берҙәм талаптар.Программа үҙенсәлектәренең характеристикаһы: Эш программаһы Башҡортостан Республикаһы Мәғариф министрлығы тарафынан раҫланған “Башҡорт теленән программа” (Уҡытыу рус телендә алып барылған мәктәптәрҙең I-XI кластары өсөн) нигеҙендә төҙөлдө. Төҙөүселәре: Толомбаев Х.А., Дәүләтшина М.С., Ғәбитова З.М., Усманова М.Г. - Ижевск: Книгоград, 2008. Был эш программаһында федераль һәм республика закондары талаптары тормошҡа ашырыла. «Рәсәй Федерацияһы халыҡтары телдәре тураһында» Законы, Рәсәй Федерацияһының «Мәғариф тураһында» Законы, «Башҡортостан Республикаһы халыҡтары телдәре тураһында» Законы, Башҡортостан Республикаһының «Мәғариф тураһында» Законы.Программаның йөкмәткеһе 3 йүнәлештә төҙөлгән.Программа башҡорт телен өс йүнәлештә – телмәр эшмәкәрлеген формалаштырыу, телдең системаһын (фонетика, лексика, орфография, орфоэпия, грамматика, пунктуация) өйрәнеү, бәйләнешле текст менән эшләргә өйрәтеүҙе күҙ уңында тота. Шулай уҡ унда милли тәрбиә тураһында ла мәсьәлә күтәрелә. Балаларҙы һөйләшергә һәм бәйләнешле текст менән эшләргә өйрәтеү үҙәк бурыс. Тел менән әҙәби материалдары бергә ҡушып өйрәнелә (интеграция). Лингвистик һәм әҙәби күренештәр, уҡыу материалы нигеҙендә, практик ҡулланыу маҡсатынан сығып өйрәнелә (коммуникатив йүнәлеш).

Маҡсаттар һәм бурыстар:Балаларҙың һүҙлек запасын арттырыу, шул һүҙҙәрҙе телмәрҙә ҡулланыу күнекмәләрен әүҙемләштереү. Бәләкәй кластарҙа үҙләштерелгән диалогик, монологик телмәр күнекмәләрен камиллаштырыу. Грамматик материалды үҙләштереү, уны дөрөҫ файҙаланып, бәйләнешле һөйләү, яҙыу күнекмәләрен артабан үҫтереү. Текст менән эшләү күнекмәләрен үҫтереү. Телде өйрәнеү барышында башҡорт халҡының мәҙәниәте, тарихы, сәнғәте, тәбиғәте, күренекле шәхестәре менән таныштырыу. Башҡортостан Республикаһының дәүләт символдары тураһында белемдәрҙе киңәйтеү. Программала бирелгән шиғырҙарҙы ятлау, башҡортса йырҙар өйрәнеү һәм башҡарыу. Башҡортса телмәр төҙөү. Унынсы класс уҡыусыларының белем кимәленә талаптар:

-Художество әҫәрҙәре тасуири уҡыу.

- Уҡылған әҫәрҙәрҙе йәки уларҙың өҙөктәрен яҙма йәки телдән һөйләп биреү.

- Өйрәнелә торған әҫәр буйынса телдән һәм яҙма рәүештә фекер йөрөтөү характерындағы инша яҙыу, һорауҙарға тулы яуап биреү

- Яҙма йәки телдән сығыш яһау өсөн план төҙөү белеү.

- Үҙ аллы уҡылған әҙәби әҫәр, ҡаралған кинофильм һәм телевизион тапшырыу хаҡында баһалама бирә белеү.

- Бирелгән тема буйынса диалог теҙөү; диалогты дауам итә белеү.

- Тексты икенсе телгә тәржемә итеп һөйләү.

- 14-16 шиғырҙы яттан тасуири һөйләй белеү.

- Тексты мәғәнәүи өлөштөргә бүлеү, уларға исем биреү, план төҙөү.

- Ғәзит-журналдарҙан, китаптарҙан материал йыйып, хикәйә төҙөү.

- Әҫәрҙәң кәрәкле өлөштәрҙе һайлап ала белеү.

- Һүҙбәйләнеш, һүҙбәйләнештә эйәртеүсе һәм эйәреүсе һүҙҙәр.

- Һөйләмдең баш киҫәктәрен (эйә, хәбәр), һөйләмдең эйәрсән киҫәктәрен айыра белеү.

Уҡыу-уҡытыу программаһында планлаштырылған һөҙөмтәләрҙе үҙләштерелеүен баһалау

Класта һәм өйҙә башҡарыла торған яҙма эштәр өйрәтеү һәм тикшереү характерында була.

Уларға түбәндәгеләр инә:

- башҡорт теленән төрлө типтағы, ижади характерҙағы күнегеүҙәр;
- тәржемә эштәре (башҡорт теленән рус теленә һәм киреһенсә);
- дәреслектәрҙәге әҙәби текстарға пландар төҙөү;
- һорауҙарға яҙма яуаптар һәм иншалар;
- тел һәм әҙәби материалдар буйынса аналитик һәм дөйөмләштереү тибындағы схемалар төҙөү.

Башҡорт теленең ағымдағы, сирек йәки йыл аҙағында, шулай уҡ уҡыу йылы башында инеү диктанты, ҙур темаларҙан һуң йомғаҡлау контроль эштәре үткәрелә. Ағымдағы контроль эштәр программаның өйрәнелгән материалын үҙләштереүҙе тикшереү маҡсатында уҙғарыла. Уларҙың төрө һәм үткәреү йышлығы өйрәнелә торған материалдың ҡатмарлылығынан, уҡыусыларҙың белем кимәленән сығып билдәләнә. Ағымдағы контроль эштәр өсөн уҡытыусы йә тотош дәресте, йә уның бер өлөшөн генә файҙалана ала.

Уҡыу йылы башында инеү диктанты, сирек һәм йыл аҙағында йомғаҡлау контроль эштәре мәктәп администрацияһы менән берлектә төҙөлгән график буйынса үткәрелә. Контроль эштәрҙе сиректең беренсе көнөндә һәм дүшәмбелә үткәреү тәҡдим ителмәй.

Программа материалының үҙләштереү кимәле уҡыусыларҙың дәрестәрҙә телдән биргән яуаптарына һәм яҙма эштәренә ҡарап баһалана. Бының өсөн башҡорт теленән һәр класта түбәндәге күләмдә контроль эштәр, яҙма эштәр үткәреү ҡарала.

2.УҠЫУ ПРЕДМЕТЫНА ДӨЙӨМ ХАРАКТЕРИСТИКА

Уҡытыу рус телендә алып барылған мәктәптәрҙә башҡорт теле уҡытыуҙың йөкмәтке үҙенсәлектәре шунан ғибәрәт: был үҙ йәһәтендә коммуникатив, тел, лингвистик, мәҙәни компетенцияны формалаштырыу һәм үҫтереүҙе күҙ уңында тота.

Коммуникатив компетенция телмәр эшмәкәрлеге төрҙәре, аралашыу, һөйләү һәм яҙма телмәр төрҙәрен үҙләштереүҙә иҫәптә тота, тел материалын һәм күнекмәләрҙе кәрәкле ситуацияларҙа ҡуллана алыуҙы талап итә.

Коммуникатив компетенция аралашыуҙың маҡсатын билдәләй, телмәр ситуацияһын баһалай белеүҙе, арлашыусының коммуникатив ысулдарын һәм ниәттәрен иҫәпкә алыуҙы һәм үҙ телмәренде аңлы рәүештә үҙгәртергә әҙер булыуҙы күҙ уңында тота.

Тел һәм лингвистик компетенция тел төҙөлөшөн, үҫешен, хәрәкәттә булыуын өйрәнә: башҡорт әҙәби теленең тел нормаларын үҙләштереү: һүҙлек запасын һәм уҡыусы телмәренең грамматик төҙөлөшөн байытыу: фән булараҡ лингвистика тураһында тейешле белем, уның төп бүлектәренә кәрәкле булған тел күренеше факттарын анализлау һәм баһалау мөмкинлеген формалаштырыу: төрлө төрҙәге лингвистик һүҙлектәр менән ҡуллана белеү. Мәҙәни компетенция

туған телдең мәҙәниәтен сағылдырыусы форма булараҡ тел һәм халыҡ тарихының бәйләнештә булыуын, башҡорт теленең милли- мәҙәни үҙенсәлеген, башҡорт телмәр этикет нормаларын, халыҡ-ара аралашыу мәҙәниәтен үҙләштереүҙе: милли мәҙәни компонентлы һүҙҙәр мәғәнәһен аңлатыуҙы күҙ уңында тота. Башҡорт теле курсының коммуникатив – эшмәкәрлек йүнәлешен көсәйтеү, уны белем алыуҙа метапредмет һөҙөмтәләргә йүнәлтеү, кешенең тышҡы мөхиткә тиҙ яраҡлашыу һәм унда әүҙем эшмәкрлекте дауам итергә һәләтле булараҡ функциональ грамоталылыҡты формалаштырыуҙың мөһим шарттары булып тора.Функциональ грамоталылыҡтың мөһим индикаторы- предмет-ара статус: коммуникатив универсаль уҡыу эшмәкәрлеге (телмәр эшмәкәрлегенең бөтә төрҙәре менән эш итеү, тиңдәштәре һәм оло кешеләр менән аралашыу ҡороу: телдән һәм яҙма телмәрҙе адекват ҡабул итеү: ҡуйылған проблема буйынса үҙ ҡарашыңды теүәл, дөрөҫ, логик яҡтан төҙөк һәм тасуири әйтеп биреү, аралашыу процесында яҙма һәм һөйләү телмәре нормаларын һәм башҡорт телмәр этикетын һаҡлау): танып белеү универсаль уҡыу эшмәкәрлеге (проблеманы аныҡлау, дөрөҫ аргументлай белеү, логик яҡтан төҙөк фекер йөрөтөү, иҫбатлай белеү, раҫлаусы йә кире ҡағыусы тезис килтереү: бибилиографик эҙләнеү, төрлө сығанаҡтарҙан кәрәкле мәғлүмәт алыу, төй һәм өҫтәмә мәғлүмәтте билдәләү, уҡыу маҡсатын асыҡлау, аралашыу маҡсатынан сығып уҡыу төрөн һайлау: мәғлүмәти- компьютер сараларын ҡулланыу: мәғлүмәтте системаға килтереү һәм киренән эшкәртеү, уны төрлө ысулдар менән күрһәтеү һ.б.): регулятив универсаль уҡыу эшмәкәрлеге (эшмәкәрлек маҡсатын ҡуя һәм аныҡ итеп әйтә белеү, эшмәкәрлекте эҙмә-эҙлекле планлаштыра һәм кәрәк саҡта үҙгәртәбелеү: үҙ контроль, үҙ баһалау, үҙ коррекциялауҙы тормошҡа ашырыу). Функциональ грамоталылыҡтың мөһим компоненты телмәр эшмәкәрлеге төрҙәренә нигеҙләнә һәм мәктәптә дәүләт теле булараҡ башҡорт телен өйрәнеү аша уҡыусыларҙың фекерләү һәләтен маҡсатлы йүнәлештә үҫтереүҙе күҙ уңында тота.Функциональ грамоталылҡты формалаштырыу, уҡыусыларҙың телмәр эшмәкәрлеген камиллаштырыу, төрлө аралашыу шарттарында башҡорт теленең уны ҡулланыу үҙенсәлектәрен белеү нигеҙендә төҙөлә. Уҡыу процесы телде анализлау күнекмәләрен формалаштырыуға ғына түгел, шулай уҡ телмәр мәҙәниәтен тәрбиәләүгә, тормошта мөһим күнекмәләрҙе формалаштырыуға, төрлө уҡыу төрҙәрен ҡулланыуға, тексты мәғлүмәти эшкәртеүгә, мәғлүмәтте төрлөсә эҙләүгә, телмәр ситуацияһына, әҙәби тел нормаларына һәм ралашыуҙың этик нормаларына яраҡлы төрлө итеп, төп дөйөм белем биреү ойошмаларында дәүләт теле булараҡ башҡорт телен уҡытыу баланың дөйөм мәҙәни кимәлен үҫтереү һәм башҡорт телендә иркен аралаша алырлыҡ кимәлгә еткереү төп бурыстарҙың береһе.

3. БАШҠОРТ ТЕЛЕНЕҢ УҠЫУ ПЛАНЫНДАҒЫ УРЫНЫ

Башҡортостан Мәғариф министрлығы тарафынан тәҡдим ителгән программа Муниципаль бюджет дөйөм белем биреү учреждение 2-се урта дөйөм белем биреү мәктәбенең "Уҡыу планы"на ярашлы рәүештә тормошҡа ашырыла. Йыллыҡ уҡыу планы буйынса 10-сы класс өсөн 35 сәғәт бүленә.

4.ТӨП ЙӨКМӘТКЕ

БЕЛЕМ КӨНӨ

1сентябрь- Белем көнө темаһы Көҙ темаһы менән бергә үрелеп бара. Бер үк ваҡытта уҡыусыларҙың йәйге каникулды нисев үткәреүе тураһында әңгәмә үткәреү, фекер алышыуҙар ойошторола. Был темаларға ҡағылышлы һүҙҙәр, һүҙбәйләнештәр, һөйләмдәр иҫкә төшөрөлә, һүҙлек запасын байытыу йәһәтенән яңылары үҙләштерелә. Башланғыс кластарҙа өйрәнелгән һәм яңы үҙләштерелгән һүҙҙәр ярҙамында бәләкәй хикәйәләр, диалогтартөҙөргә тәҡдим ителә. Теманы үҙләштереү барышында уҡыусылар яҙыусының тормош юлы һәм темаға тап килгән әҫәрҙәре менән ҡыҫҡаса таныша башлайҙар. Дәреслектең тәүге темаларында грамматиканан үтелгәндәрҙе ҡабатлау ойошторола.

Телмәр әҫәре булараҡ текст. Тексттың атамаһы, тексттың төп билдәләре (өлөштәргә айырылыуы, мәғәнәүи берҙәмлек, бәйләнешлек). Тема, коммуникатив күрһәтмә, тексттың төп мәғәнәһе. Тексттың микротемаһы.

Текст өлөштәренең һәм һөйләмдәренең бәйләнеш саралары. Тексттың коммуникатив-стилистик сараһы булараҡ абзац.

Текстың функциональ- мәғәнәүи төрө: һүрәтләү, хәбәрләү, фекер йөрөтө. Текст структураһы. Текст планы. Текста теманы үҫтереү ысулдары.

Тексты мәғлүмәти эшкәртеүҙең төп төрҙәре: план, конспект, аннотация.

Тема, төп мәғәнә, телмәрҙең функциональ-мәғәнәүи төрөнә ҡарау күҙлегенән тексты анализлау. Текстың планын төҙөү. Текстың мәғәнәүи бүлектәрен, һөйләмдәрҙең бәйләнеү ысулдарын һәм сараларын билдәләү.Текста тел үҙенсәлектәрен анализлау. Маҡсат, тема, төп мәғәнә, адресат, ситуация һәм аралшыу шартынан сығып, тел сараларын һайлау. Төрлө типтағы, стилдәге, жанрҙағы текстарҙы төҙөү. Тексты төҙөү нормаһын һаҡлау (логик яҡтан төҙөк, эҙмә-эҙлекле, бәйләнешле, темаға ярашлы). Телдән һәм яҙма телмәрҙе баһалау һәм мөхәррирләү. Тексты мәғлүмәти эшкәртеү.

Башҡортостан ҡоштары

Башҡортостан ҡоштары, уларҙың көн итеүҙәре,һәр ҡош төрөнөң үҙенсәлекле яҡтары менән танышыу. Яҙыусы, шағирҙарҙың ҡоштар тураһында яҙған әҫәрҙәрен уҡыу. Ҡоштарға ҡарата һаҡсыл ҡараш тәрбиәләү. Ике һәм бер составлы һөйләмдәр.

Халыҡ йолалары, ғөрөф-ғәҙәттәре. Әҙәп ҡағиҙәләре.

Тел һәм мәҙәниәт

Башҡорт халҡының һәм башҡа милләт халыҡтарының һаҡланып, быуындан-быуынға тапшырылып килгән йолалары, ғөрөф-ғәҙәттәре, әҙәп ҡағиҙәләре менән таныштырыу.

Башҡорт халҡының милли аштарыменән танышыу. Уларҙы әҙерләү үҙенсәлектәре менән таныштырыу. Уҡыусыларҙы башҡорт атының килеп сығыуы, тарихи үткәне менән таныштырыу. Уларҙың йәш үҙенсәлектәре буйынса бүленеүен аңлатыу, йылҡы малына һөйөү тойғоһо тәрбиәләү.

Күренекле шәхестәрҙең Башҡортостанда ҡымыҙ менән дауаланыуы тураһында һөйләү.

Телдә мәҙәниәт һәм халыҡ тарихының сағылышы. Башҡорт телмәр этикеты.

Башҡорт халыҡ ижады әҫәрҙәрендә, матур әҙәбиәттә һәм ьарихи текстарҙа милли-мәҙәни компонент мәғәнәһе менән тел берәмеген асыу. Лингвистик һүҙлектәрҙең мәғәнәһен аңлатыу. Республиканың тарихи һәм мәҙәни традицияларын сағылдырыусы һүҙ һәм аңлатмаларҙың килеп сығышы тураһында презентация әҙерләү өсөн этимологик һүҙлектәр һәм белешмәләр ҡулланыу. Уҡыу эшмәкәрлегендә һәм көндәлек тормошта башҡорт телмәр этикет ҡағиҙиләрен урынлы ҡулланыу. Баш һәм эйәрсән киҫәктәр темаһын нығытыу. Башҡорт халҡының һаҡланып, быуындан-быуынға тапшырылып килгән йолалары, ғөрөф-ғәҙәттәре, әҙәп ҡағиҙәләре менән таныштырыу, улар тураһында һөйләргә өйрәтеү. Күренкле шәхестәрең фәһемле һүҙҙәре, яҙыусы, шағирҙарҙың әҫәрҙәре менән танышыу.

Башкортостанда кыш

Яңы йыл темаһы Ҡыш темаһы менән берлектә алып барыла. Уҡыусыларҙың ҡыш миҙгеле буйынса белемдәрен артабан да үҫтереү төп маҡсаттарҙың береһе булып тора. Ҡыш миҙгеленең үҙенсәлектәрен билдәләү, Яңы йыл, байрамдар менән туғандарҙы, яҡын кешеләрҙе ҡотларға өйрәтеү, һәр байрамдың үҙенә генә хас күренештәре, үҙенсәлектәре тураһында һөйләтеү. Ҡыш миҙгеленең үҙенсәлектәрен билдәләү. Тәбиғәтте күҙәтеү, экскурсиялар ойоштороу. Алған тәъҫораттар менән уртаҡлашыу. Уҡыусының күргәндәре тураһында ябай формала иркен һөйләй белеүенә өлгәшеү. Быны өсөн төрлө ысулдарҙы файҙаланырға кәрәк: уҡығанды тыңлау, һүрәт-картина буйынса һөйләү, диалог төҙөү, тәкдим ителгән әҫәрҙәр, шиғырҙар уҡыу, уларҙы

анализлау, һүҙлек буйынса эш. Йыл мизгелдәре, һәр йыл миҙгеленә хас үҙенсәлектәре менән таныштырыу. Тәбиғәт күренештәрен күҙәтә һәм алған тәьҫораттарҙан сығып һөйләү белеү. Йыл миҙгелдәрен, һәр миҙгелгә ҡараған ай исемдәрен дөрөҫ әйтә һәм телмәрҙә ҡуллана белеү. Башҡортостанда ҡыш, уның билдәләре, балаларҙың ҡышҡы уйындары һәм байрамдары тураһында уҡыу. Тәбиғәтте күҙәтеү, ҡыш йәнлектәр һәм ҡоштар тормошо тураһында уҡыу, һөйләү, танышыу. Был турала уҡыусыларҙы дөрөҫ, аныҡ, тулы итеп һөйләргә өйрәтеү маҡсатын тормошҡа ашырыу өҫтөндә даими эш алып барыу.

Беҙҙең иң ҡәҙерле байрам

8 Март байрамы ҡағылышлы темаларҙы үҙләштереү әсәйҙәр тураһында шиғыр,хикәйәләр уҡыу менән берлектә алып барыла. Әсәйҙең донъяла иң ҡәҙерле кеше икәнен, уны ихтирам итергә, яратырға, ҡәҙерләргә кәрәклекте аңлатыу. Шулай уҡ әсәй темаһы, һис шикһеҙ, ғаилә менән берлектә бара, шуның өсөн башланғыс кластарҙа үтелгән ғаилә темаһы ҡабатлан һәм уҡыусыларҙың һүҙлек запасын үҫтереү өҫтөндә даими эш алып барыла. Тема байрам төшөнсәһен үҙ эсенә алғанлыҡтан, ҡотлау открыткалары, электрон почтаға ҡотлауҙар яҙырға, ҡотлау һүҙҙәрен әйтә белергә өйрәтеү ҙә ҡарала. Йыл мизгелдәре, һәр йыл миҙгеленә хас үҙенсәлектәре менән таныштырыу. Тәбиғәт күренештәрен күҙәтә һәм алған тәьҫораттарҙан сығып һөйләү белеү. Йыл миҙгелдәрен, һәр миҙгелгә ҡараған ай исемдәрен дөрөҫ әйтә һәм телмәрҙә ҡуллана белеү.Яҙ етте темаһын үтеү барышында уҡыусылар, иң беренсе сиратта, яҙ билдәләрен күрә һәм яҙ миҙгеленең үҙенсәлектәрен әйтә белергә тейеш. Был тема буйынса күп кенә әҫәрҙәр тәкдим ителгән. Әҫәрҙәрҙә яҙғы тәбиғәт, ҡоштар, йәнлектәр, ағастар, сәскәләртураһында яҙыла. Шулай уҡ 1 Май һәм 9 Май байрамдары, дуҫлыҡ тураһында ла һөйләшеү тәкдим ителә Тәкдим ителгән темалар буйынса, яҙыусы, шағирҙарҙың ижадын өйрәнеү, уларҙың әҫәрҙәрен уҡыу, идея-тематик йөкмәткеләрен билдәләү: уҡыусыларҙың һөйләү, яҙма телмәрен, бәйләнешле телмәрен үҫтереү, һүҙлек запасын арттырыу төп маҡсаттарҙың береһе булып тора.

Һөнәрҙәр

Кеше тормошонда хеҙмәтетең роле, ололарҙың һәм балаларҙың хеҙмәте, һөнәр, кәсептәрҙең күплеге, һәр кешенең үҙенә һөнәр һайлай белеүе тураһында текстар уҡыу. Был турала уҡыусылар менән әңгәмә үткәреү, экскурсияларға йөрөтөү, хеҙмәт кешеләре менән осрашыуҙар ойоштырыу. Уҡыусы хеҙмәт, һөнәр һайлау тураһында иркен аралаша алыуы, уның тураһында һөйләү алыуын маҡсат итеп ҡуйыу кәрәк.

Башҡортостандың иҫтәлекле урындары

Башҡортостан Республикаһының күренекле урындары, тәбиғәт байлыҡтары менән танышыу дауам итә. Үтелгәндәрҙе ҡабатлау, яңы мәғлүмәт алыу, тәбиғәткә ҡарата һаҡсыл ҡараш, үҙттыуған ерең менән ғорурланыу тойғоларын үҫтереү дауам итә. Уҡыусылар тема буйынса еңел әңгәмәләшә алырға , республикабыҙҙың байлыҡтарын, иҫтәлекле урындарын еңел таный һәм улар тураһында һөйләй белергә тейеш. Грамматика буйынса тура телмәр ле һөйләмдәр темаһы менән танышыу, ҡылымдарҙы ҡабатлау.

Башҡорт музыка ҡоралдары

Башҡорт музыка ҡоралдары темаһын өйрәнгәндә уҡыусылар белемдәрен системалаштыра, яңы мәғлүмәт менән таныша. Улар башҡорт музыка ҡоралдарын айыра һәм үҙенсәлектәре тураһында һөйләй белергә тейеш. Видеояҙмалар аша ҡурайсыларҙың уйнауын ҡарау, тыңлау

һәм электрон дәреслектәр ҡулланыу. Был теманы үткәндә текстар уҡыу барышында грамматик темаларҙы нығытыу кеүек эш төрҙәре лә эшләнелә.

Бигерәк йәмле йәй көндәре

Йыл мизгелдәре, һәр йыл миҙгеленә хас үҙенсәлектәре менән таныштырыу. Тәбиғәт күренештәрен күҙәтә һәм алған тәьҫораттарҙан сығып һөйләү белеү. Йыл миҙгелдәрен, һәр миҙгелгә ҡараған ай исемдәрен дөрөҫ әйтә һәм телмәрҙә ҡуллана белеү. Йәй мизгеленең үҙенсәлектәрен билдәләү. Уҡыусыларҙың һүҙ байлығын арттырыу, һөйләү һәм яҙма телмәрен үҫтереү. Тәбиғәтте күҙәтеү, алған тәьҫораттар буйынса фекер алышыу. Был айҙарҙа уҙғарылған милли байрамдар менән таныштырыу, улар тцраһында белгәндәрен һөйләтеү. Балаларҙың йәйге ялы, хеҙмәте, ололарға ярҙамы тураһында әҫәрҙәр уҡыу һәм әңгәмәләр үткәреү. Фекерҙе, хисте, эмоцияны белдереүҙе һүҙҙең мәғәнәһен аңлау: үҙ лексиконыңды тәрәнәйтеү кәрәклеген төшөнөү.Төрлө типтағы(аңлатмалы синоним, антоним, фразеологик) лексик һүҙлектәрҙән кәрәк мәғлүмәтте алыу һәм уларҙы кәрәкле урында ҡулланыу. Бәйләнешле телмәр уҫтереү буйынса төрлө эш төрҙәре үткәреү. Йәй миҙгеле, байрамдар, һуңғы ҡыңғырау шылтырауы, йәйге ял темаһы буйынса әңгәмәләр үткәреү, текстар уҡыу. Тәбиғәткә экскурсиялар ойоштороу, уҡыусыларҙың алған тәьҫораттары буйынса эҙмә-эҙлекле итеп һөйләргә өйрәтеү.

5.Тематик план

№	Темалары	Сәғәтттәр һаны
1	Белем көнө	5
2	Башҡортостан ҡоштары	4
3	Башҡорт йолалары һәм ғөрөф-ғәҙәттәре. Әҙәп ҡағиҙәләре	4
4	Башҡортостанда ҡыш	3
5	Беҙҙең өсөн иң ҡәҙерлә байрам	3
6	Һөнәрҙәр	4
7	Башҡортостандың иҫтәлекле урындары	4
8	Башҡорт музыка ҡоралдары	4
9	Бигерәк йәмле йәй көндәре	4

6. Башҡорт телен өйрәнеү өсөн уҡыу - уҡытыу методик ҡулланмалар.

1. Усманова М. Г. Башҡорт теле грамматикаһы таблицаларҙа һәм схемаларҙа.
2. Толомбаев Х.А., Дәүләтшина М. С., Сиразетдинов З. Ә. Башҡротса өйрәнәйек. Урыҫ мәктәптәренең 5-9 –сы синыфтары өсөн башҡорт теленән электрон дәреслек. – Өфө: Мәғариф министрлығы, 2003.
3. Аслаев Т. Х., Атнағолова С.В. Телмәр үҫтереү буйынса сюжетлы картиналар.-Өфө:Китап, 1996.
4. Башҡорт әҙәбиәте буйынса аудио-видеоәсбап.- Өфө: Башҡортостан Республикаһының Мәғариф министрлығы. 2005.
5. Башҡорт теле грамматикаһы таблицаларҙа. Фонетика. Морфология. - Башҡортостандың бәләкәй даһийы. Өфө : «Эдвис» уҡытыу – методика үҙәге, 2008.

- Материаль-техник ҡулланмалар.
- ноутбук
- DVD-проигрыватель.
- Интерактив таҡта

Интернет ресурстар : Сайттар

1. http://tel.bashqort.com/home
2. http://ostaz.ru/
3. http://bashkort-tele.narod.ru/
4. http://www.bashforum.net/
5. http://bashkort-tele.livejournal.com/

•

Төп һәм өҫтәлмә әҙәбиәт.

1. Ғәбитова З.М. Телмәр үҫтереү дәрестәре. – Өфө: Китап, 2009.
2. Башҡортса – русса мәҡәлдәр һәм әйтемдәр һүҙлеге. – Өфө: Китап, 1994.
3. Әүбәкирова З.Ф., Әүбәкирова Х.Е., Дилмөхәмәтов М.И. Мин башҡортса уҡыйым – Өфө: Китап, 2007.
4. Башҡорт теле таблицаларҙа, схемаларҙа һәм ҡағиҙәләрҙә. Әүбәкирова З.Ф.– Өфө, 2006.
5. Тел төҙәткестәр, тиҙәйткестәр, һанамыштар. Төҙөүселәр: Иҫәнғолова Ә.Ф., Дәүләтҡолова Г.Ш. – Өфө: Эшлекле династия, 2008.
6. Журналдар «Башҡортостан уҡытыусыһы», «Аҡбуҙат», «Аманат».
7. Ял минуттары өсөн күнегеүҙәр. Методик ҡулланма. Төҙөүселәр: Иҫәнғолова Ә.Ф., Дәүләтҡолова Г.Ш. – Өфө: Эшлекле династия, 2008.
8. Башҡорт теленән изложение текстары йыйынтығы.
9. М. Ғ. Усманова. Башҡортса русса – синонимдар һүҙлеге. - Өфө : Китап, 2010.
10. Саяхова Л. Г., Ураксин З. Г., Хасанова Д. М. Русско - башкирский иллюстрированный тематический словарь. Уфа: Китап, 1998.
11. Башкирско-русский, русско-башкирский. Учебный словарь. Усманова М.Г., Саяхова Л.Г., Киньягулова З.И.-Уфа, 2006.
12. Башҡорт теле һәм әҙәбиәтенән традицион булмаған дәрестәр. // Баһауетдинова М.И, Йәғәфәрова Ғ.Н., Өфө, Информреклама, 2003.

1-се ҡушымта

Уҡыусыларҙың башҡорт теленән һәм уҡыуҙан белемдәрен һәм күнекмәләрен баһалау өсөн махсус нормалар билдәләнә.

1. *Уҡыусыларҙың уҡыу һәләтлектәрен баһалау*

Уҡыусыларҙың башҡортса уҡыу оҫталығын, телдән яуаптарын баһалағанда, уларға тәҡдим ителгән тексттың (ғәҙәттә, хикәйәләү характерындағы проза әҫәре) йөкмәткеһен аңлап, тейешле тиҙлектә тасуири уҡыуы, һүҙҙәрҙе дөрөҫ уҡыуы, интонацияны бирә белеүе башҡалар ишетерлек һәм аңларлыҡ кимәлдә тыныс, шыма уҡыуы иҫәпкә алына.

Уҡыуға ҡуйылған талаптар һәм баһалау

№	Талаптар	Баһа лар
1	Шул класҡа талап ителгән күләмдәге һүҙҙәр тиҙ, асыҡ, дөрөҫ әйтелеп, фекер аңлайышлы бирелһә, йәғни: - фонетик үҙенсәлектәр (хәрефтәрҙең уҡылыш үҙенсәлектәре) дөрөҫ бирелһә; - башҡорт әҙәби теленең орфоэпик нормалары (һүҙҙең әйтелеш үҙенсәлектәре һаҡланһа; - һөйләмдәр һөйләмдең төп структур киҫәктәренә дөрөҫ бүленһә; - паузалар дөрөҫ яһалһа, һүҙ баҫымы һәм логик баҫым дөрөҫ уҡылһа; - интонацион яҡтан текстағы һөйләмдәр дөрөҫ тауыш менән уҡылһа; Уҡытыусының текст эстәлегенән сығып бирелгән һорауҙарына дөрөҫ яуап бирелһә;	«5» билдә he ҡуйыла
2	Талап ителгән текстағы һүҙҙәр тейешле тиҙлектә уҡылһа, ләкин ҡайһы бер һүҙҙәрҙең әйтелешендә фонетик, орфоэпик үҙенсәлектәр тейешенсә үтәлмәһә, йәғни: - ҡайһы бер һүҙҙәрҙе уҡығанда, һүҙҙәрҙең уҡылыш үҙенсәлектәре орфоэпик нормаларға тура килмәһә; - һөйләмдең структур бүленешендә хаталар булһа; - һөйләмде уҡығанда, интонацион яҡтан 1-2 хата булһа; Уҡытыусыларҙың һорауҙарына дөрөҫ яуап бирелһә;	«4» билдә he ҡуйыла
3	Уҡыу тиҙлеге ваҡыт сигенә һыймаһа һәм уҡыу барышында 3-4 фонетик, 2-3 орфоэпик хата ебәрелһә; Текст һөйләм берәмектәренә тейешенсә бүленмәү сәбәпле, интонация дөрөҫ бирелмәһә; Һорауҙарға бирелгән яуаптарҙа хаталар булһа;	«3» билдә he ҡуйыла
4	Тейешле тиҙлектә уҡыу күнекмәләре булмаһа; Уҡыу барышында үтелгән орфоргограммаларҙа хаталар күп ҡабатланһа; Уҡыу барышында ебәрелгән фонетик, орфоэпик, интонацион хаталар текст эстәлеген аңлауға ҡамасаулаһа; Текст эстәлеге буйынса бирелгән һорауҙарға өлөшләтә яуап алынғанда.	«2» билдә he ҡуйыла

2.Диктанттарҙы баһалау

Уҡытыусы башта тексты уҡып сыға. Өйрәнелмәгән орфограммалы һүҙҙәр алдан уҡ таҡтала яҙылған булырға тейеш. Уҡытыусы синыфтың әҙерлегенә ҡарап, әйтеп яҙҙырыу темпын үҙе билдәләй.

Тексты орфоэпия, әҙәби тел нормаларына ярашлы уҡыу талап ителә. Уҡытыусыға ярҙам итеү маҡсатында йыйынтыҡ авторҙары текстар аҙағында грамматик эш төрҙәре тәҡдим иттеләр.

Диктант яҙылып бөткәс, уҡыусыларға тексты уҡып һәм тикшереп сығыу рөхсәт ителә. Ләкин диктантты баштан уҡ уйлап, аңлап, иғтибарлы яҙырға өйрәтергә һәм һуңғы тикшертеү менән мауыҡмаҫҡа кәрәк. Уҡытыусы тексты икенсе тапҡыр тулы килеш уҡып сыҡҡас та, грамматик эш тәҡдим ителергә тейеш.

Контроль диктантты тикшергәндә, түбәндәге хаталар төҙәтелә, ләкин баһалағанда иҫәпкә алынмай:

1) мәктәп программаһына индерелмәгән ҡағиҙәгә яҙылыштар;

2) әле үтелмәгән ҡағиҙәгә яһалған хаталар;
3) автор ҡуйған ҡатмарлы пунктуацияға хаталар;
4) механик рәүештә бер хәреф урынына икенсеһен яҙыу (мәҫәлән: ата урынына аша).

Диктантҡа билдә ҡуйғанда шулай уҡ хаталарҙың характерына иғтибар итергә кәрәк. Хаталарҙы иҫәпләгәндә тупаҫ булмағандары, йәғни грамоталылыҡты билдәләү өсөн әһәмиәте юҡтары, айырым билдәләнә. Ындай хаталарҙың икеһе берәүгә иҫәпләнә.

Түбәндәге хаталар тупаҫ булмаған хаталарға инә:
1) ҡағиҙәләрҙең иҫкәрмәләренә ҡараған хаталар;
2) бәйләү юлы менән яһалған ҡушма яңғыҙлыҡ атамаларҙа ҙур хәрефтең яҙылышына хаталар;
3) бер тыныш билдәһе урынына икенсеһен ҡуйыу;
4) үҙләштерелгән һүҙҙәрҙең ялғауҙары яҙылышына хаталар.

Диктант бер генә билдә менән баһалана.

«5» билдәһе — тупаҫ булмаған 1 орфографик, 2 пунктуацион хата булған эшкә,
«4» билдәһе 4 орфографик, 3 пунктуацион йә 1 орфографик, 6 пунктуацион, йә орфографик хатаһыҙ, 7 пунктуацион хатаһы булған диктантҡа ҡуйыла. Әгәр хаталар араһында бер типтағылар булһа, 5 орфографик хаталы эшкә лә «4» билдәһе ҡуйырға мөмкин.
«3» билдәһе 6 орфографик, 6 пунктуацион йә 3 орфографик, 9 пунктуацион, йә 12 пунктуацион хаталы эшкә ҡуйыла. Әгәр эштә өс бер типтағы хата ебәрелһә, 8 орфографик, 8 пунктуацион хаталы эшкә лә «3» билдәһе ҡуйырға мөмкин.
«2» билдәһе 9 орфографик, 9 пунктуацион йә 8 орфографик, 10 пунктуацион хатаһы булған диктантҡа ҡуйыла. Хаталар һаны 15 орфографик хатанан да артып китһә, «1» билдәһе ҡуйыу уҡытыусы ҡарамағында.

Әгәр контроль диктанттан һуң өҫтәмә грамматик, орфографик, лексик эштәр тәҡдим ителһә, уларҙың һәр береһе айырым баһалана.

Грамматик биремдәрҙе баһалағанда түбәндәгеләрҙе иҫәпкә алыу тәҡдим ителә:
«5» билдәһе бөтә эште лә теүәл йә бер хата булғанда,
«4» билдәһе эштең яртыһынан күберәге дөрөҫ эшләнгәндә,
«3» билдәһе яртыһынан әҙерәге дөрөҫ әшләнгәндә,
«2» билдәһе бер эш тә дөрөҫ эшләнмәгәндә ҡуйыла.

Иншалар һәм изложениелар күләме

Изложение	55-60(8кл)60-65-(9кл)
Иншалар	65-70(8кл),70-75(9кл)

Инша һәм изложениеларҙы баһалау.

Билдәләр	Баһалауҙың төп критерийҙары Йөкмәтке һәм телмәр	Грамоталылыҡ
«5»	1.Эштең йөкмәткеһе темаға тулыһынса тап килә. 2.Фактик хаталар юҡ. 3.Йөкмәтке эҙмә-эҙлекле асыла. 4.Эштең һүҙлеге бай. 5.Стиль һәм мәғәнәүи яҡтан текст камил.Эштә йөкмәтке яғынан-5,телмәр яғынан 5 кәмселек булырға мөмкин.	3орфографик, 3 пунктуацион йә 4 грамматик хата булыуы мөмкин.
«4»	1.Эштең йөкмәткеһе нигеҙҙә темаға тура килә(бер ни тиклем тайпылыштар бар). 2.Йөкмәтке дөрөҫ,ләкин ҡайһы бер фактик,һөйләм төҙөлөшөндә хаталар бар. 3.Фекер ебендә бер ни тиклем эҙмә-эҙлелек боҙолған. 4.Ҡайһы бер осраҡта һүҙҙәрҙең ҡулланылышында хата китеүе мөмкин.	7 орфографик,6 пунктуацион йәки 2 орфографик, 13 пунктуаци

	5.Эштең стиле ярайһы уҡ төҙөк һәм мәғәнәле.Дөйөм алғанда,эштең йөкмәткеһендә 8,телмәрендә 8 кәмселек булыуы мөмкин.	он, 5 грамматик хата
«3»	1.Эш теманан байтаҡ ҡына ситкә тайпылған. 2.Эштең йөкмәткеһе нигеҙҙә дөрөҫ,ләкин фактик,һөйләм төҙөлөшөндә хаталар байтаҡ. 3.Эҙмә-эҙлелек тулыһынса һаҡланмай,һүҙҙәрҙең ҡулланылышында хаталар бар. 4.Эштә йөкмәтке яғынан -15,телмәре яғынан15 хата булыуы мөмкин.	10 орфографик,13 пунктуацион, 8 грамматик хата
«2»	1.Эш теманы асмай. 2.Бик күп фактик,һүҙҙәр ҡулланылышында хаталар ебәрелгән. 3.Эштең бөтә өлөштәрендә лә фекерҙең эҙмә-эҙлелеге боҙолған,һөйләмдәр урынлы ҡулланылмаған,бәйләнеш юҡ. 4.Эштең йөкмәткеһендә-20, телмәрендә-20-нән күберәк хата ебәрелгән.	12-15орфографик, 10 пунктуацион, 12 грамматик хата .

Программала ҡулланылған ҡыҫҡартыуҙар: һ.б. - һәм башҡалар, й.- йыл

Рассмотрено на заседании ШМО	СОГЛАСОВАНО Заместитель директора по УВР	УТВЕРЖДАЮ Директор школы
________________	____________________	____________________
/Чурагулова Г.Р./	/Юламанова Л.В./	/Климкин М.Н./
Протокол № 1 от 27.08.2015 г.	«28»08. 2015 г.	Приказ № 130 от 29.08.2015г.

10-сы класс өсөн контроль- баһалау өсөн материалдар

1. РУХИ ХАЗИНА

Донъяла һәр халыҡтың рухи хазинаһы, халыҡты халыҡ иткән бер булмышы бар. Ул- тел. Тел- халыҡтың иң изге бүләге, йәшәү, аралашыу рәүеше. Ата-бабаларыбыҙҙан үлемһеҙ бүлк, иң изге аманат булған үҙ туған телебеҙҙе, мәҫәлән, халҡыбыҙҙың аҡылын һәм зирәклеген дә, күңел күркен һәм ғөрөф-ғәҙәттәрен дә, тарихын һәм бөгөнгөһөн дә, бар ғәмәлен һәм уй-хыялдарын да күңел күҙе менән күрергә һәм тойорға мөмкин.

Тарихсылар боронғоно белер өсөн ҡурғандарҙы ҡаҙып ҡарай, ҡалған таш харабаларын тикшерә, иҫке документтарға , яҙмаларға мөрәжәғәт итә. Әммә иң ышаныслы тере документты- боронғоноң ауазы булып бөгөндә йәшәп ятҡан телде, һүҙ мәғлүмәттәрен бик үк абайлап бармайҙар күп саҡ.

Тел ул барыһын һөйләп, көйләп тора, уны ҡолап һалып тыңлай ғына бел.

2. ҺАБАНТУЙ

Республикабыҙҙың ауылдарында, райондарында һәм ҡалаларҙа, йәйҙең иң матур көндәрендә, күңелле байрам- һабантуй үткәрелә. Унда баҫыу еңеүселәрен, хеҙмәт алдынғыларын һәм бөтә халыҡты хөрмәтләп, байраҡ күтәрелә. Байрамда күмәк кешеләр ҡатнашлығында төрлө ярыштар үткәрелә. Берәүҙәр һырғауылға урмәләй, икенселәре бүрәнә өстөндә тоҡ менән алыша. Ҡатын-ҡыҙҙар йомортҡа һалынған ҡалаҡ тешләп йә һыулы биҙрәләрен көйәнтәләп уҙыша. Балаларға ла уйын етерлек: улар тоҡ кейеп йүгерй, күҙ бәйләп, епкә тағылған бүләктәрҙе киҫә, йүгереп йә һикерпе ярыша. Иң ҡыҙыҫы- ҡурайсылар, бейеүсселәр сығышы, милли көрәш, аттарҙа уҙышыу бәйгеһелер, моғайын. Улар тирәһендә халыҡ һәр саҡ күп була. Элекке йола буйынса, еңеүселәргә бүләктәр бирелә. Халыҡ һабантуйҙы бик ярата. Унан кешеләр илһам алып тарала.

3. Ҡорғаҙаҡ шишмәһе

Янғантау шифаханаһынан өс саҡрым алыҫлыҡта, Йүрүҙән йылғаһының һул яҡ ярында, Ҡорғаҙаҡ шишмәһе ағып ята. Уның һыуы йылы,еңелсә генә минераллашҡан. Секундына 125 литр һыу урғылып сыға. Ҡышын да туңмай, сөнки шишмәнең температураһы йыл әйләнеһенә 16-18 градус тәшкил итә. Элегерәк был шишмә тирмәнде эшләткән. Быуаһыла туңмағас, ҡышын ҡамыштар йәшелләнеп ултырған, һыу үҫентеләренә лә бай булған.

Ҡорғаҙаҡҡа Йүрүҙәндән һәм күлдәрҙән тотоп балыҡ ебәреп ҡарағандар, ләкин улар үтеүгә үлгән. Был хәл һыуҙың еңелсә генә радиоактивлы булыуы менән аңлатыла. Ҡорғаҙаҡ һыуы торбаларҙан Янғантау шифаханаһына килтерелә һәм ул эске ауырыуҙарҙы дауалауҙа ҡулланыла

Муниципальное общеобразовательное бюджетное учреждение средняя общеобразовательная школа №2 с. Кармаскалы муниципального района Кармаскалинский район Республики Башкортостан

Рассмотрено на заседании ШМО	**СОГЛАСОВАНО** Заместитель директора по УВР	**УТВЕРЖДАЮ** Директор школы
___________________	_________________________	________________________
/Чурагулова Г.Р./	/Юламанова Л.В./	/Климкин М.Н./
Протокол № 1 от 27.08.2015 г.	«28»08. 2015 г.	Приказ № 130 от 29.08.2015г.

Календарно- тематическое планирование

по башкирскому языку
10А класс

на 2015/2016 учебный год

Количество часов 70 часов

Составитель Юламанова Л.В.

с.Кармаскалы
2015

№	Дәрестәр темаһы	Фактик дата	Үткәрелгән дата
1	С.Әлибаев “Мәктәп юлы”. Грамматика буйынса үтелгәндәрҙе ҡабатлау.	07.09	
2	Һ.Дәүләтшина тормош юлы һәм ижады. Фонетика	14.09	
3	З.Биишева тормош юлы һәм ижады. Дуҫ булайыҡ.	21.09	
4	Контроль диктант “Рухи хазина”	28.09	
5	Хаталар өҫтөндә эш. Р.Сафин “Ерем моңо”.	05.10	
6	Башҡортостан ҡоштары. Башҡорт алфавиты	12.10	
7	Ҡоштар беҙҙең дуҫтарыбыҙ.Баҫым.	19.10	
8	Изложение “Ҡош юлы”	26.10	
9	Хаталар өҫтөндә эш. Э.Ф.Ишбирҙин һүҙлеге буйынса эш.	09.11	
10	Әҙәп ҡағиҙәләре. Һүҙынҡыларҙың дөрөҫ әйтелеше.	16.11	
11	Башҡорт йолалары һәм ғөрөф ғәҙәттәре. Тартынҡыларҙың дөрөҫ яҙылышы.	23.11	
12	Контроль диктант “Һабантуй”	30.11	
13	Хаталар өҫтөндә эш. Грамматиканы ҡабатлау	07.12	
14	Башҡортостанда ҡыш. Өҫтәлмәлектәрҙең айырымланыуы	14.12	
15	Ҡышҡы тәбиғәт. Яңы йыл.	21.12	
16	Инша “Минең яратҡан миҙгелем”	28.12	
17	Беҙҙең өсөн иң ҡәҙерле байрам. Аныҡланыусының айырымланыуы.	18.01	
18	Изложение “Арҡайым ҡалаһы”	25.01	
19	Хаталар өҫтөндә эш. Һөйләмдә һүҙҙәр тәртибе	01.02	
20	Батыр Вәлид “Күк Ирәндек буйында”.	08.02	
21	Һөнәрҙәр. Айырымланған хәл.	15.02	
22	Ҡатын-ҡыҙҙар байрамы. З.Биишева “Бәхет сығанағы”	29.02	
23	Ҡәҙерле бүләк. Үтелгән темаларҙы ҡабатлау	07.03	
24	Башҡортостандың иҫтәлекле урындары. Тура телмәрле һөйләмдәр.	14.03	
25	Ҡарауанһарай. Ҡылым.	21.03	
26	Шүлгәнташ мәмерйәһе. Ҡылым төркөмсәләре.	04.04	
27	“Морфология” темаһын ҡабатлау. Тест эшләү	11.04	
28	Башҡорт музыка ҡоралдары.	18.04	
29	Ш.Бабич “Ҡурайҡайға”.	25.04	
30	Ә.Хәкимов ижады. “Думбыра сыңы” әҫәре.	02.05	
31	Контроль диктант “Ҡорғаҙаҡ шишмәһе”	16.05	
32	Хаталар өҫтөндә эш. Грамматика буйынса ҡабатлау.	23.05	
33	Р.Назаров “Йәшен” . Һөйләмдең баш һәм эйәрсән киҫәктәре.	30.05	
34	Бигерәк тә йәмле йәй көндәре.		
35	Йәйге баҡсала		